

VĚSTNÍK

Praha 24. února 2016

Ročník IX., Číslo 2

E3420 – Akcie španělské firmy Vinos Gasificados Blanxart S.A. Española na 500 ESP, vydaná údajně 11. 2. 1916 v San Sadurn de Noya

VYDÁNO PŘED ...

Dnes představíme akcii, která vlastně s největší pravděpodobností žádnou akcií není a dokonce ani nebyla vydána před 100 lety, jak by se na tuto rubriku slušelo, přesto jde o druh papíru, který zaslouží svoji pozornost.

Snad téměř v každém oboru, které potká větší sběratelský zájem, dochází i k záležitostem a aktivitám, které žádného ze sběratelů nepotěší. Jde o padělky ke škodě sběratelů. Pro ty, kteří nejsou v obraze, je nejlepší příklad. Třeba poštovní známky jsou vlastně zpravidla státem nebo poštou vydávané ceny, které mají potvrdit uhrazení poplatku za odeslání zásilky. Zcela zákonitě se najdou „vykukové“, kteří se snaží známky použít vícekrát nebo si dokonce vyrábějí vlastní známky, tedy falza pravých, aby nemuseli za takový poplatek platit. Těmto padělkům se říká, že jsou ke škodě pošty. Naopak pokud existuje třeba nějaká vzácnější známka, jenž je v oblibě u sběratelů a snaží se falzifikátoři vyrobit ji, tak aby se rovněž obohatili a tak vznikají padělky ke škodě sběratelů. Existují tedy padělky uměleckých děl, grafik, poštovních známek, bankovek, sportovních karet a pochopitelně existují i padělky cenných papírů. U všech oborů, kde se točí peníze takové riziko existuje. Existují, ale i zvláštní případy, kdy se sice jedná o falzum, ale spíše mystifikační než-li takové, které by tahalo z kapes peníze.

Příkladem je výše uvedená akcie Vinos Gasificados Blanxart S. A. Tato společnost ani akcie nikdy neexistovala. Jde o tisk ze 60. let 20. století. Důvod tisku není doposud objasněn, snad to měla být jistá forma reklamy tiskárny. Ofsetový rast, ale prozrazuje dobu vzniku, která nemohla být v roce 1916. Tento druh akcií se řadí pod tzv. jux akcie, tedy legrační, vymyšlené kusy. Např. podle úspěšného seriálu Dallas vznikly smyšlené akcie Ewing Oil Company. Podobné akcie tedy nejsou přímo vytvořené jako padělky s cílem prodeje za horentní sumy, ale jde o kusy, které vytvářejí dnes již téměř samostatnou kategorii sběratelství. Jsou totiž lidé, kteří se na podobné akcie specializují. Některé jsou méně, některé více povedené. Akcie podniku vyrábějící sycené víno je však velmi citlivě vyrobena a svým stylem i použitými motivy odpovídá dobové podobně španělských akcií. Mnozí sběratelé ji tak vlastně řadí do svých sbírek jako vydanou existující akcii. Zcela nepochybně je to dnes dobový doklad počátků skripofílie a jen její tvůrci znají tajemství, které se za jejím vydání ukrývá.

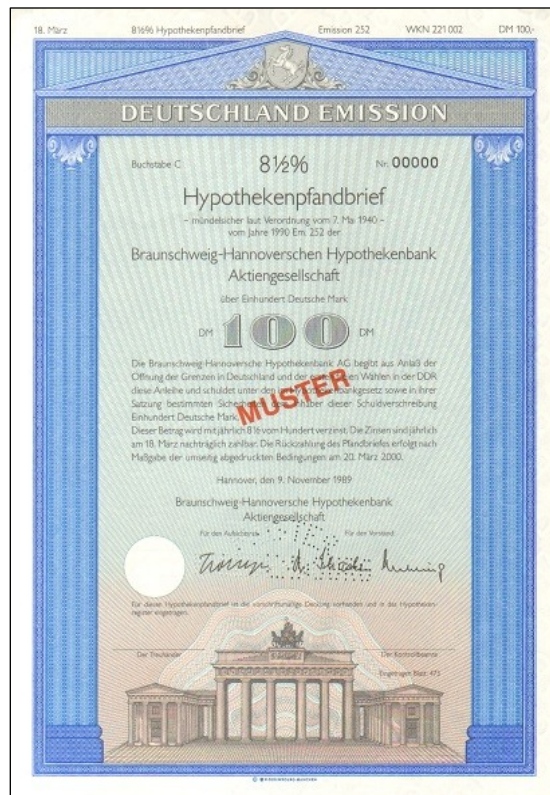
NOVINKY

Dnes si opět představíme několik nových exponátů, které se nám podařilo získat do sbírek a které jsou svým způsobem zajímavé nejen po stránce věcné, ale i historické a také technologické.

První z exponátů je hypoteční zástavní list německé Braunschweig Hannoverské hypoteční banky. Na první pohled jde o řadový dluhopis, kterých německé banky vydávají ročně desítky emisí. Však také sám tento kus nese označení 252. emise v pořadí od roku 1940. Ani po stránce grafické není až tak ojedinělý, jde o klasickou tvorbu tiskárny R. Oldenbourg v Mnichově, ale přesto je to unikátní kus. Přestože jde o emisi vydanou v Hannoveru je na emisi zobrazena Braniborská brána v Berlíně. Obě města jsou přitom vzdálena 284 km, ale v době vydání emise, tedy 9. listopadu 1989 je dělila ještě jiná okolnost. Linie rozdělující Německo podle zón, existujících od roku 1945 a v nichž vlády sobě navzdory dvě vlády, které se vlastně navzájem neuznávaly. Přes všechny rozličné blokády a stavění zdí, vychodní část Německa neudržela své postavení a v říjnu 1989 začala praskat nejen zeď, ale i celý režim. Západní část Německa byla připravena podat pomocnou ruku a tato emise je toho důkazem. Na dluhopisu jasně zní, že je vydán u příležitosti otevření hranic a prvních svobodných voleb v NDR. Proto byl použit motiv brány, jako symbol spojení obou národů, který 28 let protínala betonová zeď. S obdobnými emisemi vyrukovaly i jiné banky, ale tato emise byla tou úplně nejdůležitější v aktuální situaci. Patří tedy k historicky klíčovému dokumentům cesty ke sjednocení Německa, které proběhlo po oněch volbách v říjnu roce 1990.

Půjdeme-li v toku času zpět od roku 1990, zastavíme se u druhé dnešní novinky z roku 1983. Je to opravdu pozoruhodná akcie francouzské televizní společnosti ANTENE 1, jejíž celý název je Antene 1, Sociéte Anonyme de Television Pirate. Sama historie i existence společnosti je zajímavá. Vznikla v únoru 1983 k zajištění financování pirátského vstupu do privatizace francouzského vysílacího sektoru. Stát se rozhodl, že již nebude existovat jen státní televize a umožní prodej licencí soukromým investorům. Kapitál společnosti byl 100.000 Fr, rozdělený na 1.000 kusů po 100 francích, které upsalu asi 100 známých osobností z kultury a politiky s cílem podílet se na vlastním vysílání. Emise akcií byla vydána 1. března 1983. Podoba akcií, ale není tradiční a není tištěna na papír. Jde o barevný sitotisk tištěný na plast a to v nejméně sedmi barevných variantách. Každý tisk je tak do jisté míry originální. Také atypický formát větší A4, číslování provedené perforací jsou zcela ojedinělé i ve světovém měřítku. Autorem je francouzský ilustrátor, malíř a video umělec Kiki Picasso, vlastním jménem Christian Crapiron. Tisk akcie proběhl v umělcově ateliéru a stejně jako provedení je netradiční i motiv. Jde původně o plakát těžké kvílení a motivem je žena krmící nemocné dítě. A jak to dopadlo s podnikem? Plánovalo se experimentální vysílání v Paříži a východním předměstí od města. Po půl roce jednání s úřady projekt zamítlo ministerstvo spojů s tím, že tento projekt je spíše pro kabelové vysílání a pro vzduchem šířený signál bylo vysílání nemožné z cenových důvodů. Plánovalo se totiž, přesně v duchu pirátské televize. Černý humor, vlastní videa, animace, alternativní hudba a také pornografie. To pro veřejně dostupný kanál bylo nepřijatelné. Psal se sice rok 1983, ale takové zásady našťastí platí i dnes.

Další novinka je dluhopis pocházející až ze vzdálené Burmy. Ta existovala v letech 1885-1939 pod koloniální nadvládou Velké Británie. Během let druhé světové války jí naopak ovládalo Japonsko. Dluhopis je však oficiálním vládním papírem svobodné Barmy sloužící k obnovení původního uspořádání místní vlády. Byl vydán v roce 1944 na 10.000 kytatů a úročen 2% p.a. Naštěstí máme anglický překlad, protože dluhopis je psán jen v barmštině a kromě čísla se není možné nicého chytit. Je to další dobově zajímavý dokument, mapující historii pro nás velmi vzdálených končin světa a právem patří do našich sbírek.

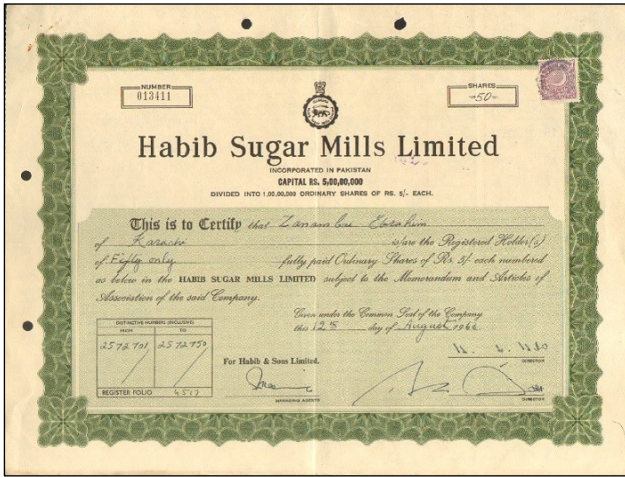
G3530 - Hypoteční zástavní list na 100 DEM z roku 1989

G3531 - jedna z barevných mutací akcie firmy Antene 1 z roku 1983

E6752 - Státní dluhopis Barmy, vydaný v roce 1944 na 10.000 kytatů

G3533 – Akcie Habib Sugar Mills Ltd. z roku 1963 z Pákistánu

G3534 - Akcie afghánské Pashtany Tejaraty Bank na 500 afghání

G3535 - Akcie GRUNDIG AG na 50x 50 DEM z prosince 1976

E6752 - Státní dluhopis Barmy, vydaný v roce 1944 na 10.000 kyatů

Asijskými papíry budeme ještě pokračovat, byť se jimi současně dostaneme do evropského prostoru. Akcie firmy Habib Sugar Mills Ltd. je právě takovým papírem. Původně rodinná firma Habib & Sons Limited založila v roce 1962 cukrovar. Podnik leží v Nawabshah, asi 300 km od Karáčí, kde sídlí sama společnost. Cukrovar začal vyrábět v lednu 1964 ze třtinového cukru. Akcie je však tištěna do rámečku tištěného v Británii a jde o klasickou zdejší produkci. Text se pak do blanketu tisknul na místě. Přestože se Pákistán oddělil od Britského impéria v roce 1947, na tomto příkladu je vidět provázání infrastruktury i vazby na Británii i mnoho let poté co se stal Pákistán samostatným státem.

Podobné, tedy z hlediska vazeb kapitálu je vydání akcií banky pocházející z Afghánistánu. Akcii tiskla mnichovská tiskárna Giesecke & Devrient, ale zde bohužel překlad textu nemáme k dispozici, takže lze jen dovodit název, nominál 500 afghání a vydání někdy z 50.-60. let minulého století.

To datum vydání další akcie, tištěné rovněž tiskárnou Giesecke & Devrient, je zřetelné. Emise z prosince 1976 byla vydána firmou GRUNDIG AG. Tato akcie je známa mnoha Čechům, kteří nakupují spotřební elektrotechniku. Podnik založil Max Grundig v roce 1945 a vybudoval z něj gigantickou firmu, kterou přeměnil v akciovou společnost. Začínal s výrobou radií. BV roce 1952 začal s magnetofony a o rok později i s první televizí s rádiem. V roce 1954 šla do výroby první série diktafonů. Značka Grundig byla a je pojmem.

Dnešní prezentaci novinek ze sbírek zakončíme zpět v náručí podunajské monarchie. Klasický dluhopis pochází z éry Rakousko-Uherska a byl vydán jedním z nejkrásnějších měst Rakouska. Vždy, když slyším jeho jméno, vzpomenu si na slova ministra informací království Monte Albo v podání Zdeňka Svěráka: „Salzburg, Solnohrad... , tam jsem taky nebyl.“ Na rozdíl od ministra se mohu pochlubit, že jsem toto krásné město navštívil. Zemské hlavní město Salzburg vydalo svoji půjčku v roce 1911 v objemu 7.000.000 K, rozdělnou do dluhopisů po 200, 1.000, 2.000 a 10.000 K. Je to i na klasickou rakouskou produkci překrásný dluhopis s motivem řeky Salzach a pohledem na město a zdejší pevnost Hohensalzburg či horní zámek Salzburg.

Vlastně se dá říci, že ukázkami dnešních novinek se nám podařilo procestovat pořádný kus světa a zažít a poznat mnohé události, jenž se zapsaly do dějin světa. Je to vlastně další vlastnost těchto cenných papírů, které dokumentují stopy lidské činnosti na této planetě a připomínají nám někdy to, co bychom zapomněli či bezděčně minuli.

Nabízíme výrobu akcií, šeků, poukázek, losů, certifikátů i pamětních listů. Tisk veškerých cenin a chráněných dokumentů v té nejvyšší kvalitě zdůrazní význam každé firmy.

DAS

Již přes 20 let působíme na trhu s nezaměnitelným rukopisem našich produktů, které pomohly tisícům zákazníků nejen u nás.

**Staňte se i Vy spokojenými
zákazníky naší společnosti.**

DOKUMENTAČNÍ akciová společnost

Pod Vilami 13, Praha 4 – Nusle

www.das-mcp.cz

das@das-mcp.cz

**UNIKÁTNÍ ŘADA PAMĚTNÍCH BANKOVEK „MUŽI 28. ŘÍJNA“
VYCHÁZÍ V LETECH 2013-2018 V OMEZENÉM NÁKLADU JEN 600 KS
OBJEDNÁVKY VYŘIZUJE VÝHRADNĚ MUZEUM CENNÝCH PAPIRŮ
na adrese muzeum@das-mcp.cz nebo 1x ročně na veletrhu Sběratel**

**PODPOŘTE PROSÍM PROJEKT NAŠEHO MUZEA CENNÝCH
PAPIRŮ ZASLÁNÍM TŘEBA I DROBNÉHO PŘÍSPĚVKU
NA NADAČNÍ KONTO A POMOŽTE TAK K JEHO OTEVŘENÍ**

www.das-mcp.cz/muzeum/
muzeum@das-mcp.cz

Muzeum cenných papírů, nadační fond spravuje rozsáhlé sbírky exponátů, které Vám nabízí v reprodukcích pro reklamní nebo reprezentační účely.

Podpořte muzeum i Vy a poskytněte akcie a jiné dobové dokumenty, existujících či zaniklých firem, které uchováme pro příští generace v našem muzeu.

Svoji podporu můžete projevit také jakýmkoliv příspěvkem
na nadační konto **369 000 369 / 2010**